

1658.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBEZBJEĐIVANJU ZDRAVSTVENO ISPRAVNE
VODE ZA LJUDSKU UPOTREBU

Proglašavam Zakon o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Šestoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 23. novembra 2017. godine.

Broj: 01- 1098/2

Podgorica, 29. novembra 2017. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore Skupština Crne Gore 26. saziva, na Šestoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 23. novembra 2017. godine, donijela je

ZAKON
O OBEZBJEĐIVANJU ZDRAVSTVENO ISPRAVNE VODE ZA LJUDSKU
UPOTREBU*

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom propisuju se parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, obaveze pravnih lica koja obavljaju djelatnost javnog vodosnabdijevanja, aktivnosti u slučaju odstupanja od propisanih vrijednosti parametara, praćenje zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu (monitoring), kao i druga pitanja od značaja za obezbjeđivanje zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu, u cilju zaštite zdravlja ljudi.

Ovaj zakon se ne primjenjuje na sistematsko ispitivanje sadržaja radionuklida u vodi za piće, prirodnu mineralnu vodu koja je priznata od strane organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo) i na vodu koja je medicinski proizvod.

Član 2

Vodom za ljudsku upotrebu (u daljem tekstu: voda) smatra se:

1) voda u izvornom stanju ili nakon tretmana koja je namijenjena za piće, kuvanje, pripremu hrane ili druge potrebe domaćinstva, bez obzira na njeno porijeklo i bez obzira da li se snabdijevanje vrši iz distributivne mreže, cistijerni ili iz boca, odnosno posuda za vodu;

2) voda koju subjekti za proizvodnju hrane upotrebljavaju za proizvodnju, obradu, očuvanje ili stavljanje na tržište proizvoda ili supstanci namijenjenih za ishranu ljudi, osim ako se Ministarstvo i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane saglase da kvalitet vode ne može da utiče na bezbjednost hrane u njenom konačnom obliku.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **javno vodosnabdijevanje** je djelatnost zahvatanja vode iz podzemnih i površinskih vodonosnih slojeva i njene obrade, kao i distribucije do krajnjeg potrošača ili do drugog pravnog lica za javno vodosnabdijevanje za više od 50 potrošača ili 10 m³/dan, ako se ti poslovi obavljaju putem sistema javnog vodosnabdijevanja kojima upravljaju pravna lica registrovana za obavljanje djelatnosti javnog vodosnabdijevanja;

2) **lokalni vodovod** je vodovod u naselju ili izvan naselja koji služi za snabdijevanje vodom jednog ili grupe stambenih ili privrednih objekata;

3) **seoski vodovod** je sistem za snabdijevanje vodom za piće seoskog naselja ili njegovog dijela koje ima manje od 200 stanovnika ili čija prosječna godišnja potreba za vodom nije veća od 100 m³ na dan (1,16 l/s);

4) **regionalni vodovod** je vodovod koji snabdijeva vodom dva ili više naselja na području više opština;

5) **indikatorski parametar** je pokazatelj zdravstvene ispravnosti vode koji uključuje pojedine fizičke, fizičko-hemijske i mikrobiološke parametre;

6) **analiza vode** je određivanje senzorskih, fizičko-hemijskih, hemijskih, mikrobioloških i drugih svojstava radi utvrđivanja njene zdravstvene ispravnosti;

7) **uzorak vode** je određena količina vode koja je na propisani način uzeta za laboratorijsku analizu jednokratno na jednom mjestu;

8) **uzorkovanje** je postupak uzimanja uzorka vode za laboratorijsku analizu iz izvorišta, pojedinih objekata za javno vodosnabdijevanje i drugih mjesta u određenim vremenskim razmacima;

9) **izvorište** je prostor gdje voda prirodno izvire na površinu, odnosno mjesto gdje se iz bunara, izvora ili vrela, voda crpi iz tijela podzemne vode, kao i mjesto zahvata vode iz površinske vode i/ili akumulacije;

10) **vodovodna mreža** je sistem transportnih (magistralnih), transportno-distributivnih (glavnih) i distributivnih cjevovoda sa pratećim objektima i uređajima, kojima se voda od vodozahvata transportuje do mjernog instrumenta potrošača, uključujući i mjerni instrument;

11) **unutrašnja vodovodna mreža** je unutrašnja instalacija vodovoda od zatvarača koji se nalazi neposredno iza vodomjera do mjesta točenja vode i čine je cjevovodi, vodovodna armatura i drugi pripadajući uređaji;

12) **usaglašenost** je usklađenost rezultata analize parametara sa propisanim vrijednostima / maksimalno dozvoljenim koncentracijama;

13) **hidrološka godina** je razdoblje punog hidrološkog ciklusa koje je promjenljivo i traje od sedam do 17 mjeseci, u zavisnosti od klimatskih uslova i geografskog položaja;

14) **monitoring vode** je sistematsko praćenje zdravstvene ispravnosti vode sprovođenjem niza planiranih mjerenja i analiza pojedinih parametara, kako bi se utvrdila njena usaglašenost sa propisanim vrijednostima.

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. OBEZBJEĐIVANJE ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI VODE

Član 5

U cilju zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja kontaminacije, voda mora da bude zdravstveno ispravna i čista.

Voda je zdravstveno ispravna i čista, ako:

1) ne sadrži mikroorganizme, parazite i njihove razvojne oblike ili supstance koje bi, u broju ili koncentraciji, mogle da predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi;

2) ne sadrži štetne materije u koncentracijama koje, same ili zajedno sa drugim materijama, predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi;

3) ispunjava propisane vrijednosti u pogledu mikrobioloških, hemijskih i indikatorskih parametara; i

4) ispunjava dopunske parametre koji se mogu utvrditi samo za određeni dio teritorije Crne Gore.

Parametre i njihove vrijednosti, provjeru usaglašenosti, metode, način i obim analiza zdravstvene ispravnosti vode propisuje Ministarstvo.

Član 6

Zdravstveno ispravna i čista voda obezbjeđuje se preduzimanjem mjera i aktivnosti kojima se održavaju ili popravljaju vrijednosti parametara (prečišćavanje), obezbjeđivanjem kvaliteta tretmana vode, opreme i materijala koji dolaze u kontakt sa vodom.

Preduzimanje mjera i aktivnosti iz stava 1 ovog člana ne smije direktno ili indirektno da utiče na pogoršanje postojećeg kvaliteta vode u obimu koji je od značaja za zaštitu zdravlja ljudi, kao i na bilo koje povećanje zagađenja voda.

Ako se vrši dezinfekcija vode kao dio pripreme ili distribucije, provjerava se efikasnost upotrijebljenog dezinfekcionog tretmana kako bi se kontaminacija usljed nus-produkata dezinfekcije održavala što je moguće nižom, ali bez ugrožavanja same dezinfekcije.

Član 7

Voda mora da bude zdravstveno ispravna i čista, na:

- 1) izvoru, ako se sa njega direktno upotrebljava;
- 2) mjestu upotrebe, odnosno na slavini unutar prostorije gdje se uobičajeno koristi za upotrebu i ako se doprema putem vodovodne mreže;
- 3) slavini čistijerne;
- 4) mjestu zahvatanja iz bistijerne i bunara;
- 5) mjestu točenja nakon procesa obrade i/ili dezinfekcije, ako se obrađuje i/ili dezinfikuje;
- 6) mjestu punjenja u boce ili posude za vodu u originalnom pakovanju radi stavljanja na tržište;
- 7) mjestu na kome je subjekat u poslovanju hranom uključuje u proces proizvodnje;
- 8) mjestu predaje drugom subjektu koji obavlja djelatnost javnog vodosnabdijevanja (uvoz, regionalni vodovod i drugi sistemi) ili do krajnjeg potrošača.

Član 8

Sva izvorišta, kao i objekti za javno vodosnabdijevanje moraju da budu zaštićeni od slučajnog ili namjernog zagađenja i drugih uticaja koji mogu da ugroze zdravstvenu ispravnost vode, u skladu sa propisima kojima se uređuju vode.

Voda kojoj nije potrebna dodatna obrada ima prednost korišćenja za javno vodosnabdijevanje.

Vodi se ne smiju dodavati nikakve materije, osim onih koje zahtijevaju postupak obrade ili dezinfekcije.

Član 9

Materijali i drugi predmeti koji su u kontaktu sa vodom moraju da ispunjavaju utvrđene standarde i ne smiju da utiču na zdravstvenu ispravnost vode.

Supstance ili materijali na novim instalacijama koje se koriste u pripremi ili distribuciji vode ili nečistoće koje prate te supstance ili materijale ne smiju da se zadržavaju u vodi u koncentracijama većim od potrebnih za njihovu primjenu ili da, direktno ili indirektno, umanjuju zaštitu zdravlja ljudi.

Član 10

U slučaju naglog prodora štetnih i/ili opasnih materija i/ili mikroorganizama u izvorište ili objekte za javno vodosnabdijevanje, u količinama koje mogu da budu štetne ili opasne po zdravlje ljudi, a posljedica su ljudskih aktivnosti (iznenadno/akcidentno zagađenje), pravno lice koje obavlja poslove javnog vodosnabdijevanja (u daljem tekstu: pravno lice) dužno je da o tome odmah obavijesti potrošače i Institut za javno zdravlje (u daljem tekstu: Institut), objavljivanjem obavještenja na svojoj internet stranici i u drugim sredstvima javne komunikacije.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, Institut daje potrošačima preporuke i uputstva i predlaže preduzimanje mjera u cilju zaštite zdravlja ljudi.

Član 11

Za odstupanja od propisanih vrijednosti parametara (u daljem tekstu: neusaglašenost parametara) koja nastaju zbog stanja unutrašnje vodovodne mreže ili njenog održavanja, odgovoran je vlasnik/korisnik unutrašnje vodovodne mreže.

U slučaju da rezultati kontrole uzorka vode sa unutrašnje mreže odstupaju od parametara iz člana 5 ovog zakona, pravno lice je dužno da obezbijedi uzorkovanje vode i sa priključnog mjesta, odnosno priključka od uličnog cjevovoda do mjernog instrumenta.

Ako se neusaglašenost parametara utvrdi u subjektu u poslovanju hranom, ugostiteljskom objektu, zdravstvenoj ili obrazovnoj ustanovi, ustanovi socijalne i dječje zaštite ili drugom objektu od javnog interesa, vlasnik/korisnik objekta dužan je, da:

- 1) obustavi upotrebu vode;
- 2) na odgovarajući način odmah obavijesti sve potrošače, nadležnu inspekciju i Institut;
- 3) preduzme odgovarajuće korektivne mjere i aktivnosti u cilju obezbjeđivanja usaglašenosti parametara; i
- 4) sanira unutrašnju vodovodnu mrežu.

Član 12

U cilju praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode, Ministarstvo obrazuje Komisiju za vodu (u daljem tekstu: Komisija), kao stručno i savjetodavno tijelo.

Komisija se obrazuje na period od pet godina i čine je po jedan predstavnik Ministarstva, laboratorija koje su ovlašćene za analizu uzoraka vode, organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine, organa državne uprave nadležnog za poslove voda, organa uprave nadležnog za poslove inspekcijuskog nadzora, pravnih lica i dva predstavnika Instituta (specijalista higijene i specijalista epidemiologije).

Bliži sastav Komisije utvrđuje se aktom o njenom obrazovanju.

Član 13

Komisija predlaže Ministarstvu:

- 1) mjere, preporuke i uputstva za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode;
- 2) stručno mišljenje u postupku davanja odobrenja iz čl. 27, 28 i 29 ovog zakona za neusaglašenost parametara, ako ne postoji mogućnost snabdijevanja sa drugog izvorišta, a radi se o parametru koji ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi;
- 3) vrijednosti dopunskih parametara iz člana 5 stav 2 tačka 4 ovog zakona;
- 4) vršenje analiza dodatnih parametara zdravstvene ispravnosti vode na sistemima za javno vodosnabdijevanje i izvorištima, pored parametara propisanih ovim zakonom, u zavisnosti od:
 - prirodnog sastava vode,
 - dodatne obrade vode,
 - procjene ugroženosti materijama koje su prisutne u životnoj sredini, koje bi mogle da ugroze izvorišta i vodu,

- procjene ugroženosti materijama koje su prisutne u građevinskim materijalima koji su u kontaktu s vodom i koje bi mogle da ugroze izvorište i vodu,

- utvrđivanja indikacija koje ukazuju na mogućnost zagađenja vode mikrobiološkim, fizičkim i hemijskim materijama, zbog tehničkog stanja objekata za javno vodosnabdijevanje, stanja životne sredine, elementarnih nepogoda, akcidentnog i drugog iznenadnog zagađenja i epidemiološke situacije (higijensko-epidemiološka indikacija);

5) povećanje ili smanjenje učestalosti uzorkovanja, u skladu sa procjenom rizika, posebno:

- ako se analizom utvrdi da voda nije zdravstveno ispravna i da bi mogla da ugrozi zdravlje ljudi,

- u slučaju iznenadnog zagađenja ili elementarne nepogode, i

- ako postoje higijensko-epidemiološke indikacije;

6) dopunu izvještaja o odobrenim neusaglašenostima parametara, kao i podacima o dodatnim parametrima zdravstvene ispravnosti vode;

7) vršenje procjene rizika po zdravlje ljudi, u slučaju neusaglašenosti parametara sa propisanim vrijednostima, kao i mjere koje treba preduzeti;

8) godišnji program monitoringa vode; i

9) vršenje drugih poslova u skladu sa ovim zakonom.

Pored aktivnosti iz stava 1 ovog člana, Komisija učestvuje u pripremi stručnog obrazloženja koje se dostavlja Evropskoj komisiji radi dobijanja saglasnosti za davanje odobrenja za neusaglašenost parametara iz člana 29 ovog zakona.

Način rada Komisije uređuje se poslovníkom o radu.

Član 14

Analizu uzoraka vode uzetih u postupku monitoringa i inspekcijuskog nadzora vrši laboratorija Instituta, kao zdravstvene ustanove koja je akreditovana u skladu sa standardima MEST EN ISO/IEC 17025 i ima ovlašćenje Ministarstva za vršenje analize uzoraka vode.

Analizu uzoraka vode uzetih u postupku praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode koju vrši pravno lice (u daljem tekstu: samokontrola), kao i u novoizgrađenim i rekonstruisanim objektima prije njihove upotrebe, ako nijesu namijenjeni za proizvodnju i promet hrane, može da vrši laboratorija zdravstvene ustanove i drugog pravnog lica koja ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Analizu uzoraka vode iz stava 2 ovog člana ne može da vrši laboratorija pravnog lica u objektima koji se nalaze na teritoriji opštine za koju to pravno lice obavlja djelatnost javnog vodosnabdijevanja.

Ovlašćenje za vršenje analize uzoraka vode iz st. 1 i 2 ovog člana izdaje Ministarstvo, na osnovu zahtjeva i dokaza o akreditaciji u skladu sa standardima iz stava 1 ovog člana.

Ovlašćenje iz stava 4 ovog člana Ministarstvo će oduzeti, ako laboratorija prestane da ispunjava propisane uslove.

Listu ovlašćenih laboratorija zdravstvenih ustanova i pravnih lica Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

Član 15

O analizama iz člana 14 stav 2 ovog zakona pravna lica i zdravstvene ustanove dužne su da vode evidenciju, sačine, objave na svojoj internet stranici i dostave u pisanom ili elektronskom obliku Institutu godišnji izvještaj o rezultatima izvršenih analiza vode do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Na osnovu izvještaja iz stava 1 ovog člana, Institut sačinjava godišnji izvještaj koji dostavlja Ministarstvu do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

Bližu sadržinu izvještaja iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

III. OBAVEZE PRAVNIH LICA

Član 16

Pravno lice dužno je da:

- 1) zaštititi i održava izvorište i sistem za vodosnabdijevanje kojim upravlja, odnosno koje koristi, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode;
- 2) obavlja analizu zdravstvene ispravnosti vode na izvorištima na kojima obavlja djelatnost javnog vodosnabdijevanja, u obimu analiza parametara iz člana 5 ovog zakona;
- 3) omogućiti ovlaštenom službenom licu uzimanje potrebne količine uzoraka vode za vršenje inspekcijuskog nadzora i monitoringa vode;
- 4) na izvorištima sa kojih se snabdijevaju naselja veća od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s), kao i seoska i druga naselja ili njihovi djelovi koji ne ispunjavaju ove kriterijume i jedan ili više korisnika izvrši analizu parametara, najmanje jedanput u toku jedne hidrološke godine u laboratoriji koja je akreditovana i ovlašćena u skladu sa članom 14 ovog zakona;
- 5) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza obavijesti nadležnu inspekciju i Institut o svim neusaglašenostima parametara iz člana 5 ovog zakona;
- 6) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza obavijesti javnost ako neusaglašenost parametara iz člana 5 ovog zakona može da izazove opasnost po zdravlje ljudi;
- 7) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza obavijesti Ministarstvo, u pisanom ili elektronskom obliku, ako je potrebno sprovođenje određenih mjera radi uklanjanja uzroka neusaglašenosti parametara iz člana 5 ovog zakona;
- 8) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza obavijesti potrošače o svim neusaglašenostima parametara iz člana 5 ovog zakona, putem svoje internet stranice, i da ih, u saradnji sa Institutom, na adekvatan način savjetuje u vezi sa upotrebom vode; i
- 9) do 31. januara obavijesti potrošače na svom području koji koriste vodu iz drugih sistema za vodosnabdijevanje naselja većih od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s), kao i seoskih i drugih naselja ili njihovih djelova koji ne ispunjavaju ove kriterijume i jednog ili više korisnika da ti sistemi za vodosnabdijevanje nijesu obuhvaćeni njihovim sistemom kontrole.

Pravno lice koje nema akreditovanu i ovlašćenu laboratoriju za vršenje analize uzoraka vode dužno je da, radi obavljanja poslova iz stava 1 tač. 2 i 4 ovog člana, angažuje laboratoriju koja ispunjava uslove iz člana 14 stav 1 ovog zakona.

Međusobna prava i obaveze između pravnog lica i laboratorije iz stava 2 ovog člana uređuju se ugovorom, u skladu sa zakonom.

Član 17

Pravno lice je dužno da uspostavi sistem samokontrole, na osnovu analize rizika od zagađenja.

Sistem samokontrole omogućava prepoznavanje kontrolnih tačaka i kritičnih kontrolnih tačaka u cjelokupnom sistemu zahvatanja, dodatne obrade i distribucije vode.

Na osnovu sistema samokontrole, pravno lice je dužno da sačini i sprovodi plan uzorkovanja, kojim određuje mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona.

Pravno lice koje obavlja djelatnost punjenja vode u cistijerne, boce ili posude za vodu radi stavljanja na tržište u originalnom pakovanju dužno je da uspostavi sistem samokontrole i sačini i sprovodi plan uzorkovanja, kojim određuje mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara.

Član 18

Prije korišćenja novog izvorišta za javno vodosnabdijevanje, pravno lice je dužno da izvrši analizu vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona najmanje četiri puta godišnje u jednoj hidrološkoj godini, a ako izvorište nije korišćeno duže od šest mjeseci, prije njegovog ponovnog korišćenja vrši se procjena rizika i analiza vrijednosti mikrobioloških, fizičkih, hemijskih i indikatorskih parametara.

Analizu iz stava 1 ovog člana i člana 19 ovog zakona vrši laboratorija zdravstvene ustanove koja je akreditovana i ovlašćena u skladu sa članom 14 ovog zakona.

Član 19

Jedinica lokalne samouprave odgovorna je za obezbjeđivanje uslova za obavljanje vodosnabdijevanja lokalnih vodovoda, seoskih vodovoda, kao i vodosnabdijevanje jednog ili više korisnika, u skladu sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da obavijesti Institut o svim vodovodima iz stava 1 ovog člana, radi njihovog uključivanja u program monitoringa i preduzimanja mjera za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode, u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju zagađenja vode iz vodovoda iz stava 1 ovog člana, jedinica lokalne samouprave dužna je da odmah obavijesti potrošače i Institut i da potrošače, na odgovarajući način, savjetuje u vezi sa upotrebom vode i njenom uticaju na zdravlje.

Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje finansijska sredstva za sprovođenje analiza zdravstvene ispravnosti vode u vodovodima iz stava 1 ovog člana, u skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave.

Član 20

Sistem za javno vodosnabdijevanje mora da ima:

- 1) uređeno i zaštićeno izvorište sa vodozahvatom;
- 2) uređaj za tretman i pripremu vode;
- 3) rezervoare i crpne - pumpne stanice;
- 4) transportne i transportno-distributivne cjevovode (primarna mreža);
- 5) distributivnu vodovodnu mrežu (sekundarna i tercijarna mreža);
- 6) cistijerne za snabdijevanje vodom.

Bliže sanitarno-tehničke, higijenske i druge uslove koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje propisuje Ministarstvo.

IV. MONITORING VODE

Član 21

Radi praćenja vrijednosti parametara zdravstvene ispravnosti vode, obavezno se sprovodi monitoring vode, na osnovu analiza reprezentativnih uzoraka vode koja se distribuira tokom cijele godine.

Monitoring vode se sprovodi kao kontrolni (osnovni-redovni) i revizioni (periodični).

Član 22

Monitoring vode sprovodi Institut, prema godišnjem programu monitoringa koji, na predlog Komisije, donosi Ministarstvo, do 1. oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Program monitoringa vode sadrži parametre koji se analiziraju, učestalost uzorkovanja i analize vode iz vodovodne distributivne mreže, cistijerni ili vode koja se upotrebljava za proizvodnju, obradu, očuvanje ili stavljanje na tržište proizvoda ili supstanci namijenjenih za ishranu ljudi, učestalost uzorkovanja i analiziranja vode u bocama ili posudama u originalnom pakovanju koje se stavljaju na tržište, kao i druge elemente koji su od značaja za sprovođenje monitoringa vode.

Analize parametara zdravstvene ispravnosti vode vrše se odgovarajućim metodama za analizu.

Bližu sadržinu, način i obim sprovođenja monitoringa vode, mjesto i način uzimanja uzoraka, učestalost uzorkovanja, metode za analize parametara i druga pitanja od značaja za sprovođenje monitoringa propisuje Ministarstvo.

Član 23

Institut redovno ažurira i objavljuje podatke koji su dobijeni monitoringom i sačinjava godišnji izvještaj koji dostavlja Ministarstvu do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

Na osnovu izvještaja iz stava 1 ovog člana i izvještaja iz člana 15 ovog zakona Ministarstvo sačinjava trogodišnji izvještaj o zdravstvenoj ispravnosti vode i objavljuje ga na svojoj internet stranici i sredstvima javne komunikacije.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji, u roku od jedne kalendarske godine od kraja izvještajnog perioda.

Bliže podatke i sadržinu izvještaja o zdravstvenoj ispravnosti vode iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

V. NEUSAGLAŠENOST PARAMETARA

Član 24

Ako se sistemom samokontrole, monitoringom ili inspekcijskim nadzorom utvrdi neusaglašenost parametara, pravno lice vrši analizu i otkrivanje uzroka takvih vrijednosti parametara, preduzima neophodne korektivne mjere za njihovo otklanjanje i obezbjeđuje zdravstveno ispravnu vodu (korišćenje rezervnog izvorišta i slično).

Provjera rezultata preduzetih korektivnih mjera iz stava 1 ovog člana vrši se laboratorijskom analizom parametara vode.

Ako se i pored preduzetih korektivnih mjera iz stava 1 ovog člana ne obezbijedi voda koja ispunjava vrijednosti propisanih parametara, odmah se vrši prečišćavanje vode, u zavisnosti od obima prekoračenja relevantne vrijednosti parametara i moguće opasnosti po zdravlje ljudi.

Pravno lice dužno je da vodi evidenciju o preduzetim mjerama i rezultatima mjera iz st. 1 i 3 ovog člana i da dokumentaciju o tome čuva pet godina.

Član 25

Ako se neusaglašenost parametara i uzroci njihovog nastupanja ne mogu otkloniti preduzimanjem mjera iz člana 24 ovog zakona, snabdijevanje vodom se prekida ili se preduzimaju druge mjere, u cilju zaštite zdravlja ljudi, o čemu pravno lice obavještava potrošače putem sredstva javne komunikacije.

Mjere iz stava 1 ovog člana preduzimaju se u skladu sa rizicima koji bi mogli da nastupe po zdravlje ljudi zbog prekida snabdijevanja vodom.

Ako prekid snabdijevanja vodom traje duže od 24 sata pravno lice je dužno da obezbijedi potrošačima snabdijevanje vodom na drugi način.

U slučaju neusaglašenosti parametara iz stava 1 ovog člana, Institut vrši procjenu rizika za zdravlje ljudi i predlaže mjere i aktivnosti za popravljavanje vrijednosti parametara, o čemu obavještava potrošače i daje stručne savjete putem sredstava javne komunikacije.

Član 26

U slučaju elementarne nepogode, iznenadnog zagađenja sistema za javno vodosnabdijevanje ili drugog uzroka neusaglašenosti parametara iz člana 5 ovog zakona koji se postupcima obrade iz člana 24 ovog zakona ne mogu otkloniti, a odstupanje ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi i ne postoji rezervno izvorište, niti mogućnost

snabdijevanja vodom na drugi način, pravno lice je dužno da Ministarstvu podnese zahtjev za odobravanje neusaglašenosti parametara.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke, o:

- 1) vodovodnom sistemu ili dijelu sistema na koji se zahtjev odnosi;
- 2) dnevnoj količini isporučene vode;
- 3) broju potrošača koje snabdijeva;
- 4) broju subjekata u poslovanju hranom, predmetima koji dolaze u neposredan kontakt sa hranom i predmetima opšte upotrebe i načinu na koji voda utiče na njihovu zdravstvenu ispravnost u gotovom proizvodu;
- 5) parametru koji prelazi maksimalno dozvoljene koncentracije vrijednosti (u daljem tekstu: MDK vrijednosti) za posljednjih 12 mjeseci;
- 6) uzroku neusaglašenosti parametara;
- 7) razlogu zbog kojeg ne može na drugi način da obezbijedi vodu;
- 8) predviđenom vremenu trajanja neusaglašenosti parametara; i
- 9) planu sprovođenja korektivnih mjera, rokovima, troškovima i eventualnom revidiranju ovog plana.

Ako se neusaglašenost parametara može otkloniti u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, Ministarstvo utvrđuje MDK vrijednosti i određuje rok za njihovo otklanjanje.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, neusaglašenost parametara ne može se odobriti ako je u periodu od 12 mjeseci, prije podnošenja zahtjeva, postojala neusaglašenost, ukupno duže od 30 dana.

Neusaglašenost parametara ne može se odobriti pravnom licu koje obavlja djelatnost punjenja vode u boce ili posude za vodu u originalnom pakovanju radi stavljanja na tržište.

Član 27

Ako se neusaglašenost parametara ne može otkloniti u roku iz člana 26 ovog zakona Ministarstvo, na zahtjev pravnog lica može da odobri neusaglašenost parametara na period do tri godine.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) razloge za odobrenje neusaglašenosti parametara;
- 2) rezultate analiza vode za posljednjih 12 mjeseci za parametre koji prelaze MDK vrijednosti;
- 3) MDK vrijednosti za koje se odobrava neusaglašenost parametara;
- 4) podatak o sistemu javnog vodosnabdijevanja na koji se zahtjev odnosi i o njegovom geografskom području, dnevnoj količini isporučene vode, broju potrošača i broju subjekata u poslovanju hranom koje snabdijeva i privrednih društava i preduzetnika koji obavljaju privrednu djelatnost sa materijalima, ambalažom i predmetima koji dolaze u kontakt sa hranom;
- 5) plan praćenja parametara za koje se odobrava neusaglašenost, uz povećanu učestalost uzorkovanja;
- 6) podatke o planu i rokovima sprovođenja korektivnih mjera i aktivnosti;
- 7) troškove i uputstva za izmjenu plana praćenja parametara i sprovođenja korektivnih mjera i aktivnosti;
- 8) podatke o predviđenom vremenu trajanja neusaglašenosti parametra.

Pravno lice koje je preduzetim mjerama postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost parametara, u roku od tri mjeseca po isteku roka određenog odobrenjem iz člana 26 ovog zakona Ministarstvu podnosi izvještaj o sprovođenju korektivnih mjera, rezultatima analize na mjestima upotrebe vode za posljednjih šest mjeseci i plan daljeg praćenja parametara za koja je odobrena neusaglašenost.

Član 28

Ako preduzetim mjerama u roku iz člana 27 stav 1 ovog člana pravno lice nije postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost, Ministarstvu podnosi zahtjev za produženje roka za neusaglašenost parametara.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, pravno lice podnosi izvještaj o preduzetim korektivnim mjerama, rezultatima analize na mjestima upotrebe vode za posljednjih šest mjeseci i planom daljeg praćenja parametara za koje se traži produženje roka za njihovu neusaglašenost.

Ako parametri neznatno odstupaju od MDK vrijednosti i ne postoji rizik za zdravlje ljudi, Ministarstvo može da produži rok za neusaglašenost parametara na period do tri godine.

Akt o odobravanju produženja roka neusaglašenosti parametara na period do tri godine Ministarstvo dostavlja organu nadležnom za izdavanje vodnih akata, u roku od mjesec dana od dana donošenja.

Akt iz stava 3 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji u roku od dva mjeseca od dana donošenja, sa izvještajem o preduzetim mjerama i razlozima zbog kojih je odobreno produženje neusaglašenosti parametara.

Član 29

Ako u roku iz člana 28 stav 3 ovog zakona pravno lice preduzetim korektivnim mjerama nije postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost, može da podnese Ministarstvu zahtjev za produženje odobrenja za neusaglašenost parametara na period do tri godine.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, pravno lice podnosi izvještaj o preduzetim korektivnim mjerama, rezultatima analize parametara na mjestima upotrebe vode za posljednjih šest mjeseci i planom daljeg praćenja parametara za koje se traži produženje roka za neusaglašenost.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana pravno lice podnosi u roku od šest mjeseci prije isteka odobrenja iz člana 28 stav 3 ovog zakona, sa izvještajem o rezultatima analiza parametara i preduzetim korektivnim mjerama u prethodnom periodu.

Akt o odobravanju neusaglašenosti parametara na osnovu zahtjeva iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji.

Član 30

Ministarstvo i pravna lica na svojoj internet stranici, a po potrebi i putem drugih sredstava javne komunikacije, objavljuju obavještenja o svim odobrenjima iz čl. 26 do 29 ovog zakona, mjerama koje se preduzimaju, rokovima i zdravstvenim rizicima upotrebe vode, sa posebnim osvrtom o uticaju na djecu i ostale osjetljive kategorije potrošača.

Dodatno obavještavanje javnosti sprovode Institut i nadležne zdravstvene ustanove, uz savjetovanje potrošača o preduzimanju mjera za zaštitu zdravlja, ako je potrebno.

Obavještavanje iz stava 2 ovog člana vrši se kada postoji očigledna opasnost za zdravlje ljudi zbog neusaglašenosti parametara i sadrži mjere koje se mogu preduzeti radi zaštite zdravlja od negativnih uticaja koji su posljedica bilo kakvog zagađenja vode.

O odobrenjima iz čl. 26 do 29 ovog zakona koja su data pravnim licima koja snabdijevaju više od 1.000 potrošača ili im je dnevna potrošnja vode veća od 200 m³, Ministarstvo obavještava organ nadležan za izdavanje vodnih akata, u roku od 15 dana od dana izdavanja.

Član 31

Pravno lice dužno je da sačini godišnji izvještaj za prethodnu godinu, o:

- 1) količini isporučene vode;
- 2) tehnologiji obrade;
- 3) razvodnoj mreži;
- 4) kontroli vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona;
- 5) preduzetim mjerama u slučaju neusaglašenosti parametara; i

6) mjerama za poboljšanje kvaliteta vode i sistema za javno vodosnabdijevanje.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana pravno lice dostavlja Institutu najkasnije do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu o čemu obavještava javnost putem sredstava javne komunikacije.

VI. NADZOR

Član 32

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspeksijskog nadzora iz stava 1 ovog člana vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora preko sanitarne inspekcije, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, kao i zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija.

Inspeksijski nadzor, pored kontrola propisanih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija, obuhvata i kontrolu:

- 1) zdravstvene ispravnosti vode;
- 2) uslova sistema za vodosnabdijevanje u pogledu objekata, postrojenja, uređaja, pribora, opreme, izvora i rezervoara;
- 3) sistema samokontrole koje je uspostavilo pravno lice i postupaka obrade vode;
- 4) zdravstvenih i drugih uslova koje treba da ispunjavaju zaposleni na radnim mjestima na kojima dolaze u kontakt sa vodom;
- 5) materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa vodom;
- 6) proizvoda i postupaka za čišćenje i održavanje sistema za vodosnabdijevanje; i
- 7) dokumentacije koja uključuje i pregled evidencija i evidentiranih očitanih vrijednosti sa instrumenata (opreme) pravnog lica.

Član 33

U vršenju inspeksijskog nadzora sanitarni inspektor, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija, ovlašćen je da:

- 1) naredi otklanjanje nedostataka na osnovu mišljenja Komisije, za parametar čije se odstupanje ne smatra značajnim i koji ne ugrožava zdravlje ljudi;
- 2) uzima uzorke vode;
- 3) privremeno ograniči distribuciju vode koja ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom;
- 4) zabrani distribuciju vode koja predstavlja opasnost ili moguću opasnost za zdravlje ljudi;
- 5) zabrani ili ograniči upotrebu vode u proizvodnji hrane i predmeta opšte upotrebe;
- 6) zabrani upotrebu objekata, radnih i pomoćnih prostorija, prostora, postrojenja, uređaja i opreme dok se ne obezbijedi zdravstveno ispravna voda;
- 7) naredi sprovođenje analiza vode na vodozahvatu;
- 8) naredi sprovođenje dodatnih uzorkovanja od strane pravnog lica sa povećanom učestalošću;
- 9) naredi vlasniku/korisniku objekta iz člana 11 ovog zakona sanaciju unutrašnje vodovodne mreže;
- 10) izvrši neophodna mjerenja instrumentima kojima raspolaže; i
- 11) preduzima druge mjere u skladu sa zakonom.

Prilikom određivanja mjera iz stava 1 ovog člana, sanitarni inspektor primjenjuje i rezultate procjene rizika koju je, na osnovu dostupnih naučnih dokaza, donijela Komisija.

Član 34

Izvještaje o izvršenim nadzorima i preduzetim mjerama organ iz člana 32 stav 2 ovog zakona dužan je da dostavi Ministarstvu do 15. u tekućem mjesecu za prethodna tri mjeseca

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 35

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) o analizama iz člana 14 stav 2 ovog zakona ne vodi evidenciju, ne sačini, ne objavi na svojoj internet stranici i ne dostavi u pisanom ili elektronskom obliku Institutu godišnji izvještaj o rezultatima izvršenih analiza vode do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu (član 15 stav 1);

2) ne omogućiti uzimanje potrebne količine uzoraka vode ovlašćenom službenom licu za vršenje inspekcijskog nadzora i monitoringa vode (član 16 stav 1 tačka 3);

3) na izvorištima sa kojih se snabdijevaju naselja veća od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s), kao i seoska i druga naselja ili njihovi djelovi koji ne ispunjavaju ove kriterijume i jedan ili više korisnika ne izvrši analizu parametara iz člana 5 ovog zakona, najmanje jedanput u toku jedne hidrološke godine u laboratoriji koja je akreditovana i ovlašćena u skladu sa članom 14 ovog zakona (član 16 stav 1 tačka 4);

4) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti nadležnu inspekciju i Institut o svim neusaglašenostima parametara iz člana 5 ovog zakona (član 16 stav 1 tačka 5);

5) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti javnost ako neusaglašenost parametara iz člana 5 ovog zakona može da izazove opasnost po zdravlje ljudi (član 16 stav 1 tačka 6);

6) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti Ministarstvo, u pisanom ili elektronskom obliku, ako je potrebno sprovođenje određenih mjera radi uklanjanja uzroka neusaglašenosti parametara iz člana 5 ovog zakona (član 16 stav 1 tačka 7);

7) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti potrošače o svim neusaglašenostima parametara iz člana 5 ovog zakona, putem svoje internet stranice, i u saradnji sa Institutom ih na adekvatan način ne savjetuje u vezi sa upotrebom vode (član 16 stav 1 tačka 8);

8) do 31. januara ne obavijesti potrošače na svom području koji koriste vodu iz drugih sistema za vodosnabdijevanje naselja većih od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s), kao i seoskih i drugih naselja ili njihovih djelova koji ne ispunjavaju ove kriterijume i jednog ili više korisnika da ti sistemi za vodosnabdijevanje nijesu obuhvaćeni njihovim sistemom kontrole (član 16 stav 1 tačka 9);

9) ne angažuje laboratoriju koja ispunjava uslove iz člana 14 stav 1 ovog zakona, a nema akreditovanu i ovlašćenu laboratoriju za vršenje analize uzoraka, radi obavljanja poslova iz člana 16 stav 1 tač. 2 i 4 ovog člana, (član 16 stav 2);

10) na osnovu sistema samokontrole ne sačini ili ne sprovodi plan uzorkovanja, kojim određuje mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona (član 17 stav 3);

11) prije korišćenja novog izvorišta za javno vodosnabdijevanje ne izvrši analizu vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona najmanje četiri puta godišnje u jednoj hidrološkoj godini, a ako izvorište nije korišćeno duže od šest mjeseci prije njegovog ponovnog korišćenja ne izvrši i procjenu rizika i analizu vrijednosti mikrobioloških, hemijskih i indikatorskih parametara (član 18 stav 1);

12) ne vodi evidenciju o preduzetim mjerama i rezultatima mjera iz člana 24 st. 1 i 3 ovog zakona ili dokumentaciju o tome ne čuva pet godina (član 24 stav 4);

13) ne obezbijedi potrošačima snabdijevanje vodom na drugi način, ako prekid snabdijevanja vodom traje duže od 24 sata (član 25 stav 3);

14) u slučaju elementarne nepogode, iznenadnog zagađenja sistema za javno vodosnabdijevanje ili drugog uzroka neusaglašenosti parametara iz člana 5 ovog zakona koji se postupcima obrade iz člana 24 ovog zakona ne mogu otkloniti, a odstupanje ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi, a ne postoji ni rezervno izvorište, niti mogućnost snabdijevanja vodom na drugi način, ne podnese zahtjev Ministarstvu za odobravanje neusaglašenosti navedenih parametara (član 26 stav 1); i

15) najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu ne dostavi Institutu godišnji izvještaj iz člana 31 stav 1 ovog zakona (član 31 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 2.000 eura.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti za ovim zakonom.

Član 37

Komisija iz člana 12 ovog zakona obrazovaće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38

Laboratorije koje su akreditovane u skladu sa Zakonom o akreditaciji („Službeni list CG“, br. 54/09 i 43/15) dužne su da Ministarstvu podnesu zahtjev za dobijanje ovlašćenja, u smislu člana 14 ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 39

Pravna lica koja obavljaju poslove javnog vodosnabdijevanja dužna su da usklade svoj rad i organizaciju sa odredbama ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana donošenja propisa iz člana 36 stav 1 ovog zakona.

Član 40

Sprovođenje monitoringa vode započeće u roku od 12 mjeseci od dana donošenja propisa iz člana 22 ovog zakona.

Član 41

Odredba člana 13 stav 1 tačka 9, člana 23 stav 3, člana 28 stav 5 i člana 29 stav 4 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 42

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 51 stav 5 Zakona o vodama ("Službeni list RCG", broj 27/07 i "Službeni list CG", br. 32/11, 48/15 i 52/16) u dijelu koji se odnosi na vodu za piće.

Član 43

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 27-4/17-1/5

EPA: 289 XXVI

Podgorica, 23. novembar 2017. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

* U ovaj zakon prenesena je Direktiva Savjeta 98/83/EC od 3. novembra 1998. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu.